

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. V. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

florantiam pertinet: Ergo suprema potestas regendi Ecclesiam, in uno tantum residet, scilicet in Petro, subindeque Paulus æqualem cum illo auctoritatem & potestatem non habuit.

61. Demum probati potest conclusio hoc discursu: Si Paulus ligasset aliquam Ecclesiam, puta Tarientem, potuissetne Petrus eam solvere, vel non? Si potuisset: Ergo aperte major est Paulo, nam si parem duntaxat potestatem haberet, cum par in parem potestatem nullam habeat, non posset eam sententiam Petrus irritare, quam Paulus tulisset. Si verò non potuit Petrus Ecclesiam à Paulo ligatam solvere: Ergo nec Petrus habet plenissimum dominium in omnes orbis Ecclesias, nec subinde dici potest supremam auctoritatem habere, & Paulus major erit Petro, si quidem potuit Paulus eam Ecclesiam solvere, quam ligavit, cum id tamen non potuisset Petrus. Hac ratione convincitur à Philosophis omnibus & Theologis, non posse dari plura prima principia; Quæ ratio omnino efficax est in proposito, si uterque & Petrus & Paulus supremam & veluti primam auctoritatem & potestatem habuisse dicantur.

62. Nec verò dici potest, quod Deus speciali protectione & curâ Ecclesiam gubernans, potuisset efficere ne unquam Petrus & Paulus contraria statuisent, unde potuisset turbare regimen Ecclesie. Hoc, inquam, nihil obstat: Tum quia aliâ ad argumentum simile quo probatur non posse dari plura prima principia posset quis respondere, quod illa nunquam opposita sentirent, aut starent, ne turbaretur ordo universi. Tum etiam quia probat hæc ratio implicare absolutè esse duas potestates omnino supremas, nec subordinatas inter se: nam sicut Deus impedire potuit ne Petrus & Paulus pugnancia statuerent, ita permittere potuit. Hoc verò posito, manifestè convincitur unum necessariò esse alteri inferiorem, ut diximus: Unde sicut non potest quis duobus dominis servire, ita nec potest duobus Ecclesia obtemperare, nec duo supremam in ea potestatem habere.

§. V.

Solvuntur objectiones.

PLura obijci possunt ex auctoritatibus SS. Patrum, qui sæpius D. Paulum cum D. Petro conferunt, & utrique parem auctoritatem & potestatem tribuere videntur: quæ tamen omnia non nisi commendationem D. Pauli continent; nam ut infra ostendemus, eadem unde Adversarij putant se probare Primatum Ecclesie communem esse Petro & Paulo, de aliis Apostolis, maxime de D. Jacobo, à Patribus dicta sunt.

63. Obijcitur itaque primò argumentum quod ex Scriptura sumi videtur: habetur enim ex Scriptura quod Paulus Petrum reprehendit, ipsique in facie restitit: Atqui non potest inferior superiorem arguere & reprehendere: Ergo debuit Paulus non esse inferior Petro quem reprehendit. Unde D. Ambrosius ex eo loco Paulum Petro æqualem facit: *Quis enim* (inquit) *Petro primo Apostolo resisteret, nisi alius talis fiducia electionis sua sciens se non imparerem?*

Incap. 2
Epistola
ad Gal.
lat.

64.

Respondeo in primis eo argumento probare hæreticos, quod Petrus non habeat supremam in Ecclesiam potestatem, cui ausus sit Paulus repugnare: Sed præterea Actorum 11. expressè habetur, quod cum Petrus ascendit in Hierusalem, disceptabant adversus illum hi qui erant ex

A circūfione, dicentes, *ad homines præputiū habentes ingressus es, & comedisti cum illis.* Ubi Discipuli Petrum arguunt, ipsiq; repugnant, eum tamen Petro æquales non fuerint. Similiter etiam plures vel Episcopi, vel iis inferiores, interdum Pontificibus restiterunt, ut Petrus Damianus restitit Victori, Nicolao, & Alexandro, ut constat ex Epistolis 5. 6. & 12. Neganda est igitur Minor argumenti: licet enim interdum inferiori superioriorem arguere, ut docet expressè D. Thomas 2. 2. quæst. 33. art. 4. & ita D. Paulus D. Petrus restitit, quòd ita res Ecclesie postularent, & expediret. Ad locum verò D. Ambrosij dicendum est, voluisse D. Paulum fuisse Petro parem, non quantum ad dignitatem Pontificiam, sed quoad Apostolatam, & alias dotes, quibus hanc fiduciam arguendi Petrum habere poterat.

B Addo quod, Cyprianus Epistolâ ad Quintum, laudat humilitatem Petri, quòd permiserit se à Paulo corrigi, scilicet superiori ab inferiori, majorem à minori. Et D. Gregorius homil. 18. in Ezechielem: *Tacuit* (inquit) *Petrus, ut qui primus erat in Apostolorum culmine, primus esset in humilitate.* Augustinus item Epist. 19. ad Hieronymum hæc scribit: *Rarius & sanctius exemplum Petrus posteris præbuit, quo non dedignarentur à posterioribus corrigi, quam Paulum, quo confiderent audent minores majoribus pro defendenda veritate, salvâ charitate resistere.*

C Obijcitur secundo: Ea omnia quibus significari potest, Petrum habere primatum, & supremam potestatem, tribui etiam Paulo à sanctis Patribus: nam dicitur Paulus fuisse Episcopus Romæ ab Epiphano hæresi 27. *Primi*, inquit, *Romæ Apostoli & Episcopi fuerunt Petrus & Paulus.* Dicitur præterea *Pastor verus Romana Ecclesia*, à D. Leone serm. 11. de Petro & Paulo. *Petrus & Paulus* (inquit) *Romana Ecclesia veri pastores.* Et demum nihil frequentius in sanctis Patribus reperitur, quam D. Paulum orbem universum gubernasse: Ergo æqualem cum Petro potestatem & auctoritatem habuit.

D Respondeo nunquam reperiri in Scriptura fuisse dictum Paulo à Christo Domino, *Pasce oves meas, pasce agnos meos*: vel illud, *Tu es Petrus, & super hanc Petram edificabo Ecclesiam meam*, quæ D. Petro dicta sunt; unde colligitur primatum Ecclesie, & plenitudinem potestatis in omnes fideles, ipsosque Apostolos, in Petro reside- re. Ad primum igitur locum Epiphani, dicendum est, quod Paulus vocatur Episcopus Romanus, non propter auctoritatem quam habuit, sed propter operam quam adhibuit in ea fundanda. Sic Clemens Epist. 2. ad Jacobum, vocat se Romanæ Ecclesie Præsulem, etiam dum adhuc Apostoli viverent: *Ego* (inquit) *Clemens Præsul Ecclesie Romanae.* Et ipse etiam Petrus dicitur dedisse claves Ecclesie Romanae, etiam dum ipse viveret, Lino, ex eodem Clemente Romano lib. 7. Const. cap. 46. quatenus scilicet in administratione rerum externarum Petrum adjuvabat, ut dicit Joannes III. cap. 1. 8. quæst. 1. Præterea cum Paulus haberet auctoritatem extraordinariam, omnia munera Pontificis exercebat Romæ: unde dici potuit Romanæ Ecclesie Episcopus; aliâ tamen ratione quam Petrus diceretur: nam agebat Petrus ut ordinarius, Paulus ut extraordinarius; aut etiam Petrus ut Pontifex, Paulus ut adiutor. Eodem sensu explicandus est D. Leo, cum vocat Paulum Pastorem Romanæ Ecclesie, aliique Patres, cum dicunt Paulum

lum orbem uniuersum gubernasse : hoc enim ita intelligendum est, quod Paulus omnia exercuerit cum Petro, non ut Pontifex, sed ut Apostolus : hoc enim omnibus Apostolis commune fuit, & maximè de D. Paulo dici potest, ratione magisterij, quo uniuersum mundum docuit & illustravit.

67. Obijcies tertio : Romana Sedes dicitur Sedes Pauli à Gregorio VII. in Concilio Romano, ubi dicit se in Pauli Cathedra uniuerso orbi præfidere : & à Damiano opusculo 30. dicitur, quod Romana Ecclesia Sedes est Apostolorum, utique Petri & Pauli. Præterea D. Ambrosius in cap. 2. Epistolæ ad Galat. inquit, *Paulus gratiam primatus sibi soli à Deo concessam vendicat ; sicut & soli Petro concessa est inter Apostolos.* Et deum Cyrellus Hierosolymitanus Cathedra, 6. dicit Paulum esse caput Ecclesiæ : *Duo*, inquit, *Capita Ecclesiæ Petrus & Paulus* : Atqui nihil unquam majus dici potuit quo significaretur, D. Paulum esse participem primatus Ecclesiæ : Ergo, &c.

68. Respondeo quod ex jure cap. Romana de appellatione, Episcopi & Coadjutoris dicitur idem tribunal, idem Consistorium : unde quia Paulus fuit Coadjutor Petri, dicitur sedisse in eadem cathedra. Sic D. Augustinus Epist. 36. ad Paulinum, dicit quod adhuc in corpore posito fratre & Episcopo meo sene Valerio, sedi cum illo : non quidem ut proprius Episcopus, sed ut Coadjutor. Adde etiam quod Paulus dicitur sedisse in Cathedra Romana, propter autoritatem docendi : sic enim Christus dixit quod *super Cathedram Moysis sedebant Scribæ & Pharisei* : quia scilicet legem Moysis docebant, ut explicant communiter Patres, & Glossa in capite *sacro sancta* dist. 13. verbo *Moyses*. Ad locum D. Ambrosij dicendum est, sese eum Patrem eo loci explicasse ; dixerat enim quod Paulus dignus fuit habere Primatum prædicationis in prædicatione Gentium, sicut habebat Petrus in Primatu circumcisionis. De hoc igitur Primatu prædicationis intelligendus & explicandus est. Adde quod Chryostomus in caput 1. ad Galat. dicit quod Petrus, Jacobus & Joannes, inter Discipulos, primatum tenebant, quæ omnia explicanda sunt, cum Jacobum & Joannem æquales faciat Petro. Locus verò Cyrelli necessariò etiam explicandus est, cum à Bonifacio VIII. supra citato definitum sit, non esse duo Ecclesiæ capita, sed unum, scilicet Petrum. Paulo igitur competere potest nomen & ratio Capitis Ecclesiæ, ratione Apostolatûs & magisterij, sed soli Petro convenit, ratione primatus & supremæ potestatis.

69. Obijcitur quartò, expressè dici à SS. Patribus, non esse Paulum inferiorem Petro, sed omnino ipsi æqualem : nam Ambrosius lib. 2. de Spiritu Sancto in fine : *Paulus*, inquit, *non inferior Petro*. Et Hieronymus in cap. 2. ad Galat. dum explicat verba Apostoli dicentis se contulisse suum Evangelium cum Petro, Jacobo, & Joanne, dicit quod inter conferentes æqualitas est ; & Theodoretus in cap. 11. 2. ad Corinth. *Paulus*, inquit, *non erat minor Petro* : Chryostomus item in caput 2. ad Galat. *Paulus non se comparat aliis Apostolis, sed eorum Capiti, ostendens eandem utrique capitis dignitatem* : & homil. 1. in Epist. ad Rom. notat mutatum fuisse Paulo sicut & Petro nomen, ut eandem quam habebat Petrus, Caput Apostolorum, supra eos prærogatiuam, & ipse haberet.

Tom. IV.

A Respondeo hæc omnia duntaxat commendationem D. Pauli continere, & necessariò explicanda esse, ut ex loco Hieronymi constat, cum loquatur non solum de Paulo, & Petro, sed etiam de Jacobo & Joanne, inter quos dicit æqualitatem intercedere. Et sanè familiare est Patribus, ut inferiores cum majoribus confereudo, eos æquales dicant : sic enim D. Chryostomus homil. 42. in D. Ignatium dicit, quod Petrus Antiochiâ discessurus, Ignatium, alterum Petro parem præceptorem instituit ; & D. Martinus dicitur *Apostolis compar &c.* Potuit tamen & verissimè dici Paulus non esse inferior Petro, quantum ad Apostolatatum, vel passionis meritum, vel quoad alias dotes : non tamen quantum ad primatum, & potestatem, siue jurisdictionem Pontificis ; hæc enim duo necessariò distinguenda sunt, jurisdictio scilicet, & magisterium. Primum pertinet ad Petrum : alterum verò ad Paulum, qui sapientiâ cæteros superavit. Imò etiam omnibus Apostolis magisterium tribui potest ; præcipuè verò iis qui scripserunt libros Canonicos, ut notat Cano lib. 2. de locis Theologicis cap. 18. Et hoc explicuit D. Augustinus cum dixit serm. 79. de Petro & Paulo, quod ambo claves à Domino acceperunt, Petrus potentia, Paulus sapientiâ : quod etiam discrimen statuit Fortunatus versibus infra referendis. Ex quibus facile explicatur etiam locus Chryostomi, Paulum se merito comparare, non solum cæteris Apostolis, sed etiam Petro, cui non est inferior, imò quem etiam superat in ratione magisterij Ecclesiæ : quamvis etiam aliâ ratione æqualis sit, quòd nimirum speciali ratione fuerit vocatus ad regimen Ecclesiæ Gentium : *Qui enim* (inquit cap. 2. ad Galat.) *operatus est Petro in Apostolatatum circumcisionis, operatus est mihi inter gentes.*

C Obijcitur ultimò : D. Paulus dicitur ab Ecclesiâ thronum duodecimum possidere : At nisi in eodem throno sederet cum Petro, non duodecimum, sed decimum-tertium possideret : Ergo &c.

D Resp. quod si quid hoc argumentum probaret, demonstraret Paulum esse ultimum omnium Apostolorum, non verò æqualem Petro in autoritate & potestate, thronus enim Petri non duodecimus, sed primus est. Cur verò dicatur thronum duodecimum possidere, plures rationes afferri possunt. Prima, quòd nomine duodecimi Throni, ipse Senatus Apostolicus intelligatur, ut olim apud Romanos, triumviratûs nomine, Magistratus intelligebatur : unde sicut olim triumvirum fieri, nihil aliud significabat, quàm dignitatem magistratûs obtinere : ita possidere thronum duodecimum, est inter Apostolos numerari. Secunda, quòd cum Paulus ordinatus est Apostolus, Jacobus occisus fuerat, nec erant nisi undecim Apostoli : nam Actuum 12. Jacobus occisus est, & Actuum 13. cum Discipuli jejunantes imposuerunt Paulo manus, Paulus ordinatus est Apostolus, & thronum duodecimum, Jacobi morte vacuum, meruit possidere. Vide Baronium Tomo 1. ad annum 44. Tertia ratio subtilior est : quòd cum Petrus à Christo Domino ipsius Vicarius creatus est, videtur locum Christi tenuisse, nec jam inter cæteros Apostolos, quibus superior erat, numerari : unde solum esse videbantur undecim Apostoli, & ut numerus imperfectus compleretur, Paulus ad Apostolatatum vocatus, thronum duodecimum meruit possidere. Hanc rationem tradit Reginaldus Polus lib. 2. ad Regem Angliæ.

N n

Et si fatiſ superque ſoluta ſint quæ obijci ſolent, ut propterea magis eorum argumentorum infirmitas manifeſta ſit, unum addendum eſt: ſcilicet omnia quæ SS. Patres D. Paulo tribuunt, quibus conantur Adverſarij probare indiviſam eſſe authoritatem & poteſtatem inter Petrum & Paulum, eadem ab iſdem Patribus de cæteris Apoſtoliſ, maxime verò D. Jacobo, imò etiam aliis Episcopis, aliquando dicta fuiſſe.

In primis dictus eſt D. Jacobus Romæ Episcopuſ ab Epiphania hæreſi 41. ubi inquit Hyginum Papam ſucceſſiſſe in Episcopatu Romano, Jacobo, Petro, & Paulo; atque adeò Jacobum fuiſſe Romæ Episcopum, & quod maius eſt, Episcopum Romanum. Dicitur præterea Jacobuſ Petri ſucceſſor, ab eodem Epiphania eodem loco, ubi dicit Hyginum Papam novam ſucceſſionem habuiſſe à Jacobo, Petro, & Paulo. Propterea dicitur à Chryſoſtomo homil. 33. in Matth. Apoſtolaſ apicem tenuiſſe, & à Clemente Romano Episcopuſ. 1. gubernariſ omnes ubique Eccleſiaſ Chriſti Domini: ac demum Clemens Episcopuſ. 1. Jacobum vocat Episcoporum Episcopum, & Pontificem Pontificum, quo ſanè nihil unquam dici majus potuit de D. Paulo.

Tandem ea omnia de cæteris etiam Episcopis interdum dicta ſunt, quæ ſupremam & primam dignitatem Eccleſiaſ ſignificare videntur. In primis enim ipſe Senatuſ Apoſtolicuſ, ut refert D. Clemens lib. 6. Conſtitutionum. cap. 14. ad quofdam Syriæ Episcopos, *Scriptimus vobis hanc Catholicam doctrinam, ad confirmandos vos, quibus univerſaliſ Episcopatuſ credituſ eſt, & commiſſuſ: & D. Ignatius Episcopuſ. 6. vocat Episcopum Philadelphium, Episcopum communem Eccleſiaſ. Præterea Episcopuſ interdum dicitur Vicariuſ Chriſti in cap. 2. *Mulier debet. 37. quæſt. 5. ubi expreſſè dicitur, Episcopuſ Vicariuſ Domini eſt. Concilium etiam Toletanuſ 6. in Exordio vocat Episcopos Hiſpaniæ & Galliæ Summoſ Pontifices; & Zozimuſ Episcopuſ ad Heſichium, præcipit ut Clerici per gradus Clericatuſ ad locum aſcendant Summi Pontificatuſ, id eſt, Episcopatuſ. Quis verò ideò dixerit omnes Episcopos patres dignitate eſſe Petro, & habere regimen totiuſ Eccleſiaſ? Placuit hæc pauca ex multis quæ addi poſſent advertere, ut quiſque intelligat, plurima interdum apud ſanctos Patres repetiri de D. Paulo, tum de aliis Apoſtoliſ, ac etiam Episcopis, quæ nonniſi meram commendationem continet, nec ſummo vigore intelligi unquam poſſunt: ſed de aliis Apoſtoliſ, aut Episcopis, certà quãdam analogiã, & proportione dicuntur, quæ de ſolo Petro cum omni proprietate vera ſunt.**

72. *Questionem hanc fuſè fatiſ explicatam, de uno in duobuſ, Petro ſcilicet & Paulo, Pontifice, & ut ita dixerim inverſã & imperiali oppoſitã aquilã, in qua ſub uno capite duplex corpus, non duo capita in uno corpore eſſe dicuntur: Elegantiſ verſibus claudio, Fortunarij lib. 3. Carminum, quibus utriuſque Petri & Pauli propriiſſimas dotes explicat.*

Colorum porta lati duo lumina mundi,

Ore tonat Pauluſ, fulgurat arce Petruſ,

Inter Apoſtolicas radiantem luce coronat,

Doctior hic meritis, celfior ille graduſ,

Hunc per corda hominũ reſerãtur, & aſtra per illũ:

Quoſ docet ille ſtylo, ſuſcipit iſte poloſ.

Pandit iter cæli hic unuſ dogmate, clavis alter:

Eſt via cui Pauluſ, jamna fida Petruſ.

ARTICVLVS III.

Utrum in primatu totiuſ Eccleſiaſ ſit aliquiſ legitimuſ Petri ſucceſſor, illeque ſit ſoluſ Romanuſ Episcopuſ, & quo jure primatuſ univerſaliſ Eccleſiaſ cum Episcopatu Romano conjunctuſ ſit?

§. I.

Tribuſ concluſionibuſ triplex hæc difficultaſ reſolvitur?

Dico primò, authoritatem regendi univerſalem Eccleſiam, non eſſe cum officio & perſona Petri extinctam, ſed ad ſucceſſoreſ ejuſ tranſiſſe.

Concluſio eſt certa de fide, & colligitur ex verbis illiſ Chriſti Matth. 16. *Tu eſ Petruſ & ſuper hanc Petram ædificabo Eccleſiam meam,* quibus Petrum totiuſ Eccleſiaſ fundamentum eſſe ſignificavit: de ratione enim fundamenti eſt, non modò ædificiuſ inchoare, ſed etiam illud perpetuò ſuſtentare & conſervare; ruente quippe fundamento, totum ædificiuſ ruat, necelle eſt: cum igitur adhuc Chriſti Eccleſia duret, durare quoque debet fundamentum, in quo ſuſtenterur: At illud non durat in perſona Petri: Ergo in ejuſ ſucceſſoribuſ.

Idem deducitur ex illiſ verbis Chriſti Joan. 21. *Paſce oves meas,* quibus traditur Petro poteſtaſ paſcendi & regendi omnes oves Chriſti: Sed Petruſ non pavit per ſe omnes oves Chriſti: Ergo pavit eaſ per ſuoſ ſucceſſoreſ, quibus Paſtoris officium communicavit.

Adde Chriſtum Eccleſiaſ in nova lege non negaſſe quod Synagoga in veteri conceſſit: At Synagoga quandiu perſiſtit, per ſupremoſ Paſtores Monarchicè fuit gubernata, ſtatim que ut aliquiſ è viviſ migrabat, alter ex Tribu Levitica in ejuſ locum ſufficiebatur: Ergo Eccleſia in nova lege iſdem ſupremiſ Paſtoribuſ ſibi invicem ſuccedentibuſ debet gubernari; cum hoc tamen diſcrimine, quòd ſucceſſio Pontificum per carnalem propagationem in veteri lege deſcenderet, non tamen in nova lege, in qua ſtatuiſ virginitatiſ cæteriſ aliis ſtatibuſ ſupereminet, ſed per ſupernaturalem quandam propagationem, nimirum electionem, quã poſitã, perſonaſ electã & de ſignatã, ſupernaturaliter Chriſtuſ Paſtoralem confert poteſtatem, & primatum univerſaliſ Eccleſiaſ.

Confirmatur: Chriſtuſ teſte Apoſtolo ad Eph. ſioſ 4. conſtituit in Eccleſia Paſtores & Doctoreſ duraturoſ uſque ad finem mundi, *Donec occurrãmuſ omneſ in unitatem fidei &c. ut jam non ſimur parvuli fluctuanteſ, & circumferamur omni vento doctrinaſ, in nequitia hominũ, in aſtutiã ad circumventionem erroriſ. Quod ſi Paſtores alioſ voluit Chriſtuſ eſſe perpetuoſ, multò magiſ caput Paſtorum, cum magiſ neceſſariuſ ſit ad vitanda ſchiſmata, extinguentiaſ hæreſeſ, & ad regendam univerſalem Eccleſiam.*

Confirmatur ampliùſ ex fine ipſiuſ ſupremi Pontificatuſ: cum enim non in commodum Petri, aut ſupremi Pontificiſ, ſed in utilitatem Eccleſiaſ inſtitutuſ ſit, juxta illud Auguſtini de Paſtoribuſ cap. 1. *Quod Chriſtiani ſumus, propter noſ eſt, quod verò prepoſiti propter voſ; & Eccleſia ad*